

A sugárvédelmi zsilipek helyének, használatának ismertetése, a testfelület szennyezettségének ellenőrzésére alkalmazott mérőeszközök típusának és a mért jellemzők ismertetése (SVR. 8. melléklet 3.3.7. pont szabályai)

1. Ellenőrzés ismertetése

Az adott munkahelyeken sugárvédelmi céllal kialakított zsilipek nincsenek. A test felület ellenőrzését a munkát végző munkavállaló az adott területen (ahol értelemszerűen munkát végezte) felületi szennyezettség mérővel ellenőrzi. A felületi szennyezettség mérő a mindenkori Mérésügyi hatóság által hitelesített. Az arc és dekoltázs ellenőrzéséhez a falon kifüggesztett tükröt kell használni. Szennyezés esetén, ami a háttér háromszorosa (2-3cpm, ThermoRad EYE LB20 esetén) a testről el kell távolítani a szennyezés. Segítséget kell kérni az SvMb vagy az Svsz-tól. A testfelület dekontaminálását az OKI OSSKI által kiadott útmutató irány elvei alapján kell végezni. (<http://www.osski.hu/info/mu/sugment.pdf>, Dr. Turai István szerk.: Radioaktív anyagokkal szennyeződött személyek sugármentesítése (dekontaminálása és dekorporációja) OSSKI Módszertani Útmutató) Alfa és lágy béta sugárzók esetén felületi szennyezés dörzsmintával kell mintát venni, és üreges NaI detektorral vagy LSC mérés technikával kell kvantitatíve meghatározni. A mérést az Svsz végzi.

2. A bőrfelület-szennyezettség megszüntetésére irányuló módszerek és az alkalmazandó eszközök (dekontamináló készletek) típusa és mennyisége, a rendelkezésre állás ellenőrzésének rendje

A testfelület dekontaminálását az NNGYK által kiadott útmutató irány elvei alapján (ldd hivatkozás 3.3.6 fejezet) kell végezni. A dekontamináló eszközök ellenőrzését és rendelkezésre állását az SvMb, vagy az általa meghatalmazott személy (asszisztens) végzi. Az évente 1-szer elvégzendő minőség ellenőrzési kérdés sor alapján le kell ellenőrizni a dekontamináló készletet. A dekontamináló szereknek az adott farmakon kémiai tulajdonságainak megfelelően kell összeállítani. Az MSZ 62-7:2017 sz. szabványban felsorolt dekontamináló szerek a jelenlegi technológiához megfelelőek. A szem kimosására használt fiziológiás sóoldatnak sterilnek kell lennie. Nyílt seb mosására használt fiziológiás sóoldatnak sterilnek kell lennie. A test dekontaminálásához használt oldatok eszközök használat után radioaktív és fertőző veszélyes hulladéknak minősülnek. Seb szennyezés esetén tilos a sebet dörzsölni csak itatva fiziológiás sóoldatos vatta pamaccsal szabad tisztítani. Alfa sugárzók Ra-223 esetén a hagyományos dekontamináló szerek nem hatékonyak, gyakorlati tapasztalat alapján sósav vagy hidrogén peroxidos dekontaminálás hatékonyabb, mint az komplexáló szerek. Illékony jód esetén megelőzéshez kesztyű csere 10 percnként javasolt.

3. A monitoring rendszer cselekvési szintekhez tartozó beavatkozások

3.1. A figyelő rendszer az alábbi rész folyamatokból tevődik össze:

- a) Inhalációs dózis számítás a felhasznált aktivitás alapján (évente Svsz vezető becslése)
- b) Munka közben történő dózis teljesítmény és felületi szennyezettség mérések. (Svsz egyedi módszer munkautasítás)

- c) A felületi szennyezettség alapján végzett pajzsmirigymérés (6cps/15,2 cm²)-nagyobb felületi szennyezettség esetén pajzsmirigy mérésen le kell mérni a munkavállalót)
- d) Pajzsmirigy mérések alapján elrendelt 1 mSv-et meghaladó lekötött effektív dózis vizsgálat külső laboratóriumok segítségével. (1mSv megfelelő aktivitás a pajzsmirigymérőn kb. nettó 9000 (ipm/100sec), I-131 Hatásfok 0,57 (imp/100sec/Bq) kalibráció hibája 20,6%, Háttér átlagimpulzus szám 4000 (ipm/100sec)

3.2. Cselekvési szintek a következők (Pajzsmirigy vizsgálattal példázva):

- a) Level 0: éves dózis < 0,1 [mSv] ,nincs szükség értékelésre, vagy évente egy ellenőrző mérés amennyiben a szennyezettség mérővel nem mértünk 6 (cps/15,2cm²) nagyobb értéket a munkavállaló nyakán az adott mérési geometriában. (A kritikus figyelő rendszer érték az ICRP által javasolt Mc érték, a jelenlegi mérő berendezéseinkkel nem mérhető.)
- b) Level 1: éves dózis 0,1-1 [mSv] között, amikor 6 (cps/15,2 cm²) nagyobb felületi szennyezettség mérővel mért érték és a pajzsmirigy mérő rendszeren mért nettó 9000 (imp/100sec) alatti értékeket kapunk. Ebben az esetben inhalációs dózist számítunk a munka közben felhasznált aktivitások alapján. Illetve normál munkától eltérő eseménykor lenyelést vagy inhalációt próbálunk becsülni.
- c) Level 2: éves dózis 1-6 [mSv] között: pajzsmirigy mérőn mért 9000 (imp/100sec) nagyobb mért érték. Ebben az esetben esemény rekonstrukciót végzünk, 2mSv felett effektív dózissal munkahelyi kivizsgálást rendelünk el. Mérési eredményektől függően külső laboratóriumot vonunk be a mérésekhez. (egésztést, pajzsmirigymérés)
- d) Level 3: dózis > 6 [mSv] felett, hatósági kivizsgálást rendelünk.

3.3. A munkavállaló évi effektív dózisába az inhalációs és a személyi doziméter dózisokat együttesen vesszük figyelembe.

3.4. A többi izotópra egyéni döntés alapján és intake alapján határozzák meg a paramétereket. A paraméterezést az Svsz vezető vagy független sugárvédelmi szakértő végzi. A vizelet analízisre az Svsz vezető egyedileg ad meg mérési módszereket.